

“Sessiz Boşanmış” Çiftlerin Farkında mıyız?

Bu sıralar iş çevrelerinde çok konuşulan yeni bir kavram ve somut bir durum var. “Sessiz İstifa” diye biliniyor. Çalışanın fiilen mesaiye gelse de mümkün olan en az işi yapmakla yetinmesine, zorunlu olmadıkça farklı bir hizmet üretmemesine, özel hayatını ön plana almasına, işle ilgili ek sorumluluk üstlenmekten kaçınmasına, işyeriyle gönül bağıını koparmasına “sessiz istifa” deniyor. Kişi, en başta ekonomik şartlar gereği çalışmaya devam etmek zorunda hissediyor ama kendisini işine tam olarak vermekten özellikle kaçınıyor. Gençler için kariyer platformu olarak kurulan Youthall’un yaptığı bir araştırmaya göre, Türkiye’de çalışan gençlerin yüzde 24’ü şu anda sessiz istifa sürecini yaşarken, yüzde 46,7’sinin de bu duruma yakın bir halet-i ruhiyede bulunduğu tespit edilmiş. Özellikle genç çalışanların işle ilgili memnuniyetsizliklerinin tavan yaptığını, bu durumun genel verimlilik gibi işyerine sadakati ve inovatif gelişimi de düşürdüğünü söyleyebiliriz.

“Sessiz Boşanma” kavramını “Sessiz İstifa” olgusuna kinaye ile tasarlamış bulunuyorum. Böylece toplumsal olarak içinde bulunduğumuz aile temelli bir buhranı belki daha iyi izah edebilir ve çözüm yoluna katkıda bulunabilirim umudu ile.

Sessiz boşanmış çiftlere dışarıdan bakıldığında, şekilsel olarak devam eden, kadın ve erkek rollerinin asgari düzeyde de olsa uygulandığı, çevreye karşı pek fazla olumsuz izlenim

vermeden kağıt üzerinde yaşayan ama duygusal olarak ölmüş evlilikler olduklarını söyleyebiliriz.

Evlilik, tarafların maddi ve manevi sermayeleri ile gelecekte karşılıklı sunmayı taahhüt ettikleri faydalar birliği üzerine kurulmuş, iki ortaklı limitet şirketler gibidir. Evlilik ortaklıkları, maddi ihtiyaçların yanı sıra duygusal ihtiyaçlar için de kuruluş ve işletme sermayesi gerektiren yapılardır. Sessiz boşanmanın yaşandığı evliliklerde, maddi işletme sermayesi karı-kocanın biri veya ikisi tarafından, bazen de dışarıdan aile takviyesi ile temin edilerek, fiziksel yapının bütünlüğü korunmaya devam eder.

Sessiz boşanmış çiftlerde manevi sermaye yokluğu veya bu sermayenin başka yerlere transferi söz konusudur. Karı koca arasında duygusal bağ neredeyse tamamen kopacak kadar zayıflamıştır. Evliliğin başında getirdikleri saygı, sevgi, ilgi, gönüllü faydalandırma ve birlikte ilerleme azmi gibi duygusal sermaye, ya tüketilmiş veya ortaklıktan sinsice çalınarak başka alanlara yatırım için kullanılmıştır.

Sessiz boşanmış çiftler nasıl anlaşılır? Bunu anlamanın birçok yolu vardır. Her şeyden önce, çiftler anormal şekilde dışa dönük yaşamaya başlamıştır. Birlikte geçirdikleri vakitler, neredeyse zorunlu ve kısıtlı süreçleri içindir. Birbirlerine olan bakışlarındaki hayal kırıklığı, öfke, usanmışlık, umutsuzluk ve donukluk tecrübeli veya onları bilen kişiler tarafından anlaşılacak kadar barizdir. Gerçekten mutlu ve neşeli oldukları nadir zamanların başında, ortak ürünleri olan çocuklarıyla birlikte olan yaşantıları gelir. Eşlerine bakarken veremedikleri sıcaklığı, evlatlarına olan bakışlarında yakalayabilirsiniz.

Sessiz boşanmış çiftler birbirlerine karşı saygı ve sevgi sermayelerini yitirdikleri için, bunlardan beslenen ilgi, alaka, nitelikli beraberlik, mutlu etme azmi, cinsel mutluluk gibi kaliteli sonuçlardan da mahrum kalırlar. Bu yüzden genelde gergin ve asık suratlı, ev içinde özensiz ve isteksiz, dışarıda birbirlerine desteksiz dururlar. Doğrudan kavga edemeseler bile birbirlerinin açıklarını kollar, bazen sinsî provakatif oyunlar yapar, küçük düşmelerinden haz duyar, mahrem denebilecek sırlarını ifşa etmekten çekinmezler.

Sessiz boşanmış çiftlerin evlilik hayatı kopmak üzere olan bir halata bağlı yük gibidir. Dışarıdan bir müdahale olmasa bile kendi ağırlığından zamanla mutlaka düşecektir. Onları birbirlerine bağlayan halat genellikle çocuklarıdır. Bunun yanı sıra aile ve toplumsal çekinceler, başarısızlıklarının tescil korkusu, boşanmış birey travmalarından çekinme, maddi

yoksunluk endişesi ve hayat standartlarını koruma arzusudur.

Evliliklerin sessiz boşanma sürecine girmelerini tetikleyen pek çok unsur olabilir. Beklenti ve realite uyumsuzluğu, 3. duygusal şahıs ve aile fertlerinden kaynaklanan sorunlar, ekonomik zorluklar, ev içi görevlerde paylaşım dengesizliği ve ilgisizliği gibi şeyler sıralanabilir.

Çocuklar genellikle evliliklerin devam nedeni olabildiği gibi, çocuğun kendisinin dünyaya gelişi de sessiz boşanmayı tetikleyen bir neden olabilir. Çocuk olunca değişen öncelikler, artan yük ve maddi zorluklar, sağlık sorunları vb. sayılabilir.

Genel anlamda bakıldığında, sessiz boşanmaya en önemli neden olarak cinsel mutsuzluğu gösterebileceğimiz gibi, sessiz boşanmadan koruyan en önemli tedbirin de cinsel mutluluk olduğunu söyleyebiliriz. Maddi rızıkların buluşma ve gıda olarak hazırlanma yeri mutfak, beslenme ihtiyacının karşılanma ürünü yemektir. Manevi sermayenin ve karı koca tarafından getirilen katkılarının buluşma yeri yatak odası, ürünün sonucu da cinsel hayattır. Yetersiz ve eksik gıda maddeleriyle yapılan yemeklerin lezzetsiz, yavan ve doyumsuz olacağı gerçeği gibi, yetersiz duygular ve isteksiz fiziksel yakınlaşmalar ile yaşanan cinsel hayatın kendisi de yavan, itici, zevk yerine elem ve ızdırap veren bir zorunlu göreve dönüşebilir.

Peki, sessiz boşanma illetinden korunmak için ne yapabiliriz?

Hastalıkların tedavisinde çıkış alanına ve etkenine özel hazırlanmış reçetelerin yazılması gibi, sessiz boşanma illetine karşı ilk yapılacak şey meşru ve helal daire içinde cinsel mutluluğun gelişimi ve karşılıklı faydanın sağlanması için çalışmaktır. Sevişmek iletişimle başlar. Çiftler önce konuşmayı, kendilerini ifade edebilmeyi, karşısındakine saldırmadan “ben dili” ile istek ve arzularını iletilebilmeyi öğrenmelidir. Mutlu bir cinsel hayat için yetersiz bilgi ve beceriye sahip olduklarına emin olduklarında, gerekirse müspet ve uzman kişilerden profesyonel yardım almaktan çekinmemelidir. Eğer bu sorun evlilik birliğini temelden sarsacak kadar derin ve etkili olabiliyorsa, tıpkı bir hastalık tedavisi gibi uzman yardımı almayı da hak ediyor demektir.

Cinsel birliktelik, evlilik dışında meşru olarak karşılanamayacak bir ihtiyaçtır. Bu yüzden mutluluk kalesinin çekirdeği burasıdır. Evliliğin güçlenmesi ve idamesi için merkez çalışma alanıdır. Yatak odası sağlam olan bir evi, mutfak veya oturma odası sorunları kolay kolay yıkamaz. Önemli bir sorun olduğunda ise çözüm yoluna daha kolay ve istekli gidilir. Sonraki

her sorun, kendisine özel bir yaklaşım içinde iletişimi güçlü tutarak saygı ve sevgi temelinde aşılabılır.

Sessiz boşanma sürecine girerek, evliliklerini adeta zombi haline çevirenlere yardım için bizler ne yapabiliriz?

Kamil insan söylenilmeyenleri duyabilen, açıktan ifşa edilmeyenleri görebilen, fırtına öncesinde rüzgarın hiddetini hissedebilendir. Vasat insanlar kal ehlidir. Yani sözeldir. Söylenene bakar, söylenildiği kadar algılar ve duyduğuna göre yorumlar. Kamil insanlar ise hal ehlidir. Yani duruşundan, kıyafetinden, yüzünden, bakışındaki hüznün veya yardım arayışından halini anlar ve sorgular. İmkan dahilinde desteğini sergiler. İşte bizler de imkan nispetinde en yakın aile fertlerimizden başlayarak etrafımızdakilere karşı hal ehlinden olmaya çalışmalıyız. Sıkıntılı bir döneme girdiğini fark ettiğimiz evliliklerin yeniden ihyası için teklif beklemeden makul sınırlar içinde yardımlarımızı, bilgimizi ve tecrübelerimizi sunmalıyız.

Etrafımızdaki çiftlerin ev işlerine burun sokar gibi veya karşı cinsten olan birisine uygunsuz sorularla densizce durum yoklamaya kalkar gibi davranamayız. Bütün olumlu etkileşimlerin temel yapısı güven üzerine kuruludur. En başta güven veremediğimiz hiç kimseye pek faydamız dokunmaz ve hatta ters tepki de alabiliriz. Hasta-hekim ilişkisinde, tedavinin başarısı dahi güven temeline bağlıdır. Bu nedenledir ki, toplumun en önemli yapı taşı olan aile kurumunu korumak ve geliştirmek iddiası ile atanan bekar ve çocuksuz bir hanımefendi bakana asla güvenemediğimiz için icraatlarından ve söylemlerinden de fayda beklemiyoruz. Zaten sağ olsun kendisi de ailemizi sapkınlara karşı koruyun diyenler için “nefret söylemi” gibi absürt iddialarda bulunarak ne kadar haklı olduğumuzu sürekli hatırlatıyor.

Aile birliği karı kocanın getirdiği maddi ve manevi sermayenin karşılıklı güven merkezinde kullanıma sunulduğu bir işletme ortaklığıdır. Taraflar arasında güven olmadığında maddi kaynaklar olmasa da manevi kaynaklar başka mecralara taşınarak arzulanan faydalara erişim yolu aranır. Devletin en üst kademesinden itibaren aşağıya doğru güven ve hakkaniyet temelli iletişim yollarını kurmalı, geliştirmeli, sapkınlıklar ve fitratımıza aykırı yasalar gibi zararlı otları ayıklamalı, yetişen nesillerimizi geliştirmekten çok zehirlemeye matuf milli olamayan müfredatımızı kadim değerlerimiz temelinde temizlemeli, evlenecek gençlerin daha en başından itibaren hayatını kolaylaştıracak ve meşru aile hayatını teşvik edecek projeler geliştirmeliyiz. Aile kurumu sürekli bakım ve ilgi isteyen dinamik ve hassas bir yapıdır. sağlıklı

şekilde idamesi için her aileye mahsus “Aile Danışmanları” sistemine geçilmeli, potansiyel sorunlarda halkın değerlerine saygılı ve önceleyen zihniyette yetkili hakemler tahsis etmeliyiz. Aileleri adeta bir mezbaha etkisi yapan adliye koridorlarına düşmeden önce kurtarmanın resmi ve zorunlu yollarını açmalıyız.

Her şeyden evvel, #Önceİnsan #ÖnceAile demeli ve bunları diyen ehil ve liyakat sahibi kişileri yetkilendirmeliyiz. Çünkü aile giderse toplum da gider. Ailesi dağılmış toplumlar, gevşek bağlarla bir arada duran yığınlara döner, mukavemeti kalmaz, geleceğe sağlıklı taşınamaz vesselam...

[Sinsi ve Kadim Düşmanımız: #İSRAF -1](#)

Sözlüklere baktığımızda israf kelimesinin “haddi aşma, hata, cehalet, gaflet” gibi manalara gelen **seref** kökünden türetildiğini öğreniyoruz. İsrif ifadesi genel olarak hemen her konuda makul sınırların dışına çıkmayı, haddi aşan söz ve davranışlarda bulunmayı, özellikle maddi kaynakların ölçü ve hesap gözetilmeden saçıp savurma derecesinde ziyan edilmesini tanımlıyor.

İsrafa karşı dinin yaklaşımıyla baktığımızda, bizlere bahşedilen ve emaneten verilen

nimetlerin haksız ve ölçüsüzce kullanılması, ziyan edilmesine karşı uyarıldığımızı, her türlü israftan men edildiğimizi görüyoruz. Nitekim, israf konusu geçtiğinde Rabbimizin “*Ey Ademoğulları! Her mescitde ziyeninizi takının (güzel ve temiz giyinin). Yiyin için fakat israf etmeyin. Çünkü O, israf edenleri sevmez.*” (Â'râf/31) uyarısını, Hz. Muhammed aleyhisselamın “*akan bir nehirden abdest alırken dahi israf edilmemesi*” hassasiyetini tekrar hatırlatmak gerekir.

İsraf olduğu düşünülen kararları alan ve uygulayanlar açısından baktığımızda, 3 ana grupta derleyebileceğimizi düşünüyorum. Bunları bireysel, toplumsal ve kamusal israflar şeklinde gruplayabiliriz.

Bireysel israf konusu olabilecek o kadar çok şey var ki! Bunların çoğunu yaptığımızın farkında bile olamıyoruz. Ayrıntılara girmeden kabaca sıralayacak olursak, başlıca bireysel israf konularımız: Zaman, yetenek, ilgi, sağlık, para, gençlik, söz şeklinde sıralayabiliriz. Bunlar içinde şüphesiz en kıymetli ve geri dönüşü olmayan kaynağımız zamandır. Diğer konular da doğrudan veya dolaylı olarak zaman ile bağlantılıdır.

Toplumsal israf konularımızı sosyal alışkanlıklarımız, geleneklerimiz, sosyal algı ve kaygılarımız şekillendirir. Normalin ve imkanların üstüne çıkan bütün tören ve kutlamalar, toplu etkinlikler, topluma özel tüketim ve harcama alışkanlıkları, toplumsal rol modellerinin başlattığı akımlar vb. ile israf olarak tanımlanabilecek denilebilecek süreçler yaşanır. Normalde sağlık ve eğlence için yapılması beklenen sporun, futbol gibi bazı dallarının, en büyük israf merkezlerine dönüşmesini, israf sonuçlu yozlaşmayı hepimiz görüyor ama önleme yönünde etkili olamıyoruz. Adeta zorla kabul ettirilmiş ve topluma dayatılmış kurumsal israflarımız da var. Kamu tarafından himaye edilen ve işlettirilen kumar uygulamaları gibi.

İsraf edenler içerisinde şüphesiz en büyüğü, en tehlikelisi ve düzeltilmesi en zor olanı kamu, yani devletin kendisidir!

Çünkü bireysel israfın en büyük zararı kişinin kendisine ve ailesinedir. Hesap sorulduğunda muhatap ve sorumlu olacağı kişiler belirli ve sınırlıdır. İsrafın kaynağı en fazla kendi imkanları kadardır. Kişinin zamanı, sağlığı, malı ve parası bittiğinde israf edebileceği pek bir şeyi de kalmaz!

Toplumsal israf uygulamaları daha çok gönüllü katılım üzerine kuruludur. Genel etkisini

kısmen herkes yaşasa da bireyler kendisini bu israf kaynaklarından isterlerse koruyabilirler. Mesela futbol maçı izlemek için büyük bedeller verip stadyuma gitmeye herkese mecbur değildir. İsrarla yoğrulan aşırı masraflı düğün törenlerini herkes yapmak zorunda değil. "El alem ne der?" putuna karşı duramayanlar sadece kendilerini bağlar.

Ama kamu öyle mi? Kişilerin rüyasında bir göremeyecekleri kaynakları halk adına yönetenlerin aldıkları hatalı karar ve uygulamaların ceremesini bütün toplum çeker! Kamu israfı büyüklük, yaygınlık ve etkinlik açısından diğerlerinden açık ara önde gelir. Kul hakkı ve helalleşme söz konusu olduğunda muhatap kitle gelmiş ve gelecek olanlar ile birlikte inanılmaz boyutlara ulaşır. Bu nedenle, kamusal israfın yönetici olan failleri hiçbir zaman kesinleşen bir helalleşme ve aklanma ayrıcalığına kavuşamazlar. Kamuda yetki seviyesi arttıkça israf vb. hatalı uygulamalar için üstlenilen sorumluluk da geometrik ölçülerde büyür ve yaygınlaşır.

İsraf konusu çok önemli, yaygın, etkili ve tehlikeli sonuçları üretebildiği için, tek bir yazıyla ele alıp tamamına mündemiç (içeren) bir çalışma yapmak elbette haddimde değildir. İsrafın tanımı ve failleri açısından gruplandırılmasıyla başladığım bu seriye, imkan ve fırsat ölçüsünde farklı konuları ele alarak devam edeceğim inşaAllah...

[Şimdi Gönül Köprülerini Onarma Zamanı!](#)

Dünyada olduğu gibi, Türkiye tarihinde de bazı parti liderleri belirli yönleriyle öne çıkar ve tanımlanır. Mesela, merhum Adnan Menderes için demokrasiye geçiş dönemi kahramanı ve mazlumu diyebiliriz. İstibdat döneminde yasaklanan Ezan-ı Şerifin aslına uygun okunmasını sağlayarak din ve vicdan özgürlüğü destanı yazmış oldu. Bedelini canıyla ödediği hizmetleriyle, Milletın gönlünden çıkmayacak bir konumda yer aldı.

Mesela Merhum Turgut Özal, piyasanın dışarıya da açılması ve serbest ticarete geçişle öne çıktı. Merhum Necmettin Erbakan'ın, kalkınma hamleleri ve milli sanayinin hamisi olarak attığı tohumların meyvelerini hep birlikte izliyor ve faydalanıyoruz.

Sanıyorum yıllar sonra, Sayın Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip Erdoğan'ı tanımlamak isteyenler için, en fazla öne çıkan yönleri şehirlerin imarı ile devasa ulaşım ve altyapı yatırımları olacaktır. Hatta bu niteliğinin yansımalarını destek verdiğimiz ülkelerde bile görebiliyoruz.

Devlet adamlarının, tamamlamaya çalıştıkları görev listelerine yoğunlaşırken, istemeden de olsa ihmal ve hatta mağdur ettikleri kesimler de var elbette!

Yatırım ve teknolojiye yönelirken; ülkenin temel dinamiği olan aile kurumunu zayıflatan mevzuat ve uygulamaların, medeniyet kodlarımıza açıkça ters kaldığı görülse dahi yürürlüğe konduğunu, aile yıkımını hızlandıran ve bir türlü milli hüviyetine kavuşamayan eğitim sisteminin, adeta nesilleri öğüterek aslına ve değerlerine yabancı sıkıntılı bireyler ürettiğini izliyoruz dehşete kapılarak! Gelişen teknolojik atmosfer ve eğitim adına yapılan dayatmalar, zorlaşan hayat şartları nedeniyle her ikisi de çalışmak zorunda bırakılan ebeveynler yüzünden, ailenin çocuklar üzerinde kalıcı yetiştirme etkileri ve otoriteleri dramatik seviyelere düştü! Aile yuvaları şahsiyet ve asalet timsali evlat yetiştirme becerisini kaybetti. Birbirinin kopyası gibi bencil, şuursuz, değerlerine düşman, nefesine ve medyaya esir olmuş haz odaklı yaşayan kolaylık düşkünü tembel bireyler üretme çiftliklerine döndü!

Millet olarak sürdürülebilir değerler zincirini sağlam tutmadan, mefkuremizi geleceğe başarıyla aktarmamız ve yaşatmamız mümkün değildir! İhmal edilen ilk ve en önemli husus budur! Münevver dostlarımızın ve aile yıkımı faciasına maruz kalmış insanlarımızın acıyla fark ettiği bu sorunu çözmek ve manevi değerlerimizle kurulan köprülerimizi onarmak için, samimi bir gayret ile kurtarma projeleri üretmenin zamanı çoktan geldi ve geçiyor bile!

Bir diğer önemli sorun da maddi haksızlıklar ve mağduriyetler nedeniyle kalbi kırılan, devletine ve liderlerine küsen geniş halk yığınlarıdır. Bu mağdurları her kesimden görebilirsiniz. Fikir ve düşünceleri farklı olsa da **Emeklilikte Yaşa Takılma** (EYT) noktasında buluşan milyonlarca insanımız var! Bütün işçi emeklileri 5510 sayılı kanunla zulme dönüşen **Aylık Bağlama Oranları** (ABO) kabusuyla tanışıyor daha ilk maaşlarında! Gelecek nesillerin de bu kanunu çıkarıcıları hayırla yad etmeyeceklerine kesin garanti verebilirim!

Süresiz nafaka ile kadınlar lehine haksız ve aşırı ayrımcılıklar yapan mevzuatımız da aileye olan saldırıların maddi unsurları arasında bulunuyor. Hepsi birleşince, aile kurmak için resmi nikah yapmanın erkekler için sonucu, tıpkı Kara Dul denilen dışisi tarafından yenileceğini bile bile yaklaşan erkek örümceğin haline benziyor!

TÜİK'in dosta düşmana güven vermeyen enflasyon hesaplarıyla, her dönemde reel satın alma gücü kar gibi eriyen çalışanların, doğrudan veya dolaylı vergilerle boğulması yüzünden, değil yatırım yapmak, günlük ihtiyaçları karşılamak bile çok zorlaşmaya başladı! Son dönemde yapılan asgari ücretin vergiden muaf tutulması gibi hafifletici uygulamaları alkışlıyor, altın veya dolar bazında satınalma gücünün tekrar kriz öncesi dönemlere çıkarılmasını veya

maaşların hakkaniyetli seviyelere taşınmasını talep ediyoruz.

Manevi bağlarına saldırılan, maddi imkanları giderek daraltılan halkın başına, bir de sayıları 10 milyonu bulan başıboş köpek terörü bela edildi! Türkiye’de bisiklet sürmek, kuryelik yapmak, yalnız başına parklarda koşmak veya çocukları okuluna yayan göndermek, korku filminden beter bir krize dönüştü! Hemen her gün başıboş köpeklerin neden olduğu ölüm, yaralanma veya trafik kazalarını duymaktan bıktık! Hayatından ümit kesilen komadaki vatandaş için, yurt dışına uçak ambulans gönderebilecek kadar naif ve kudretli davranan devletimizin, gencecik yavruların başıboş köpeklerin dişleri arasında parçalanmalarına sessiz ve etkisiz kalmasını anlayamıyoruz!

Elbette başka ve önemli sorunlar da vardır. Ancak, örneklerini verdiğimiz bu maddi ve manevi sorunların ivedilikle çözülmesi, anayasal teminat altındaki can ve mal emniyetinin tesis edilmesi beklenmeden sağlanmalıdır. Bunlar yapılırsa emin olun halkın mutluluğu ve huzuru artacak, devletine ve liderlerine olan muhabbeti çoğalacaktır! Seçimler, halkın duygusal ikliminin ve siyasiler nezdinde muhasebesinin yansımasıdır. Seçim odaklı kısa vadeli samimiysiz yaklaşımlardan ziyade, halkın huzuru ve refahı esaslı projeler hayata geçirilirse, seçimlere yansımaları da elbette olumlu olacaktır!

Özetle, şimdiye kadar açık ara önde giden altyapı yatırımları ve inşaat şirketlerini ihya çalışmalarının biraz da olsa kafi görülerek, halkın doğrudan ve acil sorunlarına yönelinmesini, yıkılmaya yüz tutan gönül köprülerinin onarılmasını istiyoruz. Halkın vakti de bitiyor, sabrı da! Gönül köprülerini onarmak için hemen şimdi değilse, ya ne zaman?

[Tasmaşı Olmayan Her Köpek Başıboştur!](#)

Son yıllarda halkımızın başına bela olan başıboş köpek sorunuyla da boğuşmak zorunda kalıyoruz. Bu sorunun bir çığ gibi büyümesinde, sıradan vatandaştan en üst devlet yöneticisine varıncaya kadar hepimizin ayrı ve ortak sorumluluğu var. Bir kısmı masum hayvan sevgisine dayalı görünse de işin içinde büyük bir ihmâl, çıkarıcılık, insan düşmanlığı, sapkın çizgilere ulaşan hayvanperestlik, sosyal huzurun ve geleneksel değerlerin aşınmasını isteyen karanlık çevreler ve hatta terör örgütlerinin parmak izlerini çok net görebiliyoruz!

Konuyu farklı mecralara çekmeden, yasal zemin ve bilimsel gerçekler üzerinden işlemek istiyorum.

Basıboş köpek nedir? Çok net şekilde boynunda bir tasma olmadan halka açık sokaklarda, parklarda veya arazilerde dolaşan her köpek başıboştur! Sahipli veya sahipsiz olabilir. Sahipli olsa da tasma ve hatta yasaklı türlerde ağızlığı olmadığı takdirde o an için bu köpekler de başıboştur. Çünkü ne yapacağı kestirilemez. Kime saldıracağı ve ne kadar zarar verebileceği bilinemez. Köpekler kemik parçalayabilen dişleri ile canlı bir silah gibidir! Bu silahın kullanılması farklı amaçlar için ya sahibinin emri ile veya kendi güdüleriyle devreye girer.

İstanbul Barosunun 20 Haziran 2022’de düzenlediği kurultayda yasaklı ırklar hakkında sunum yapan Veteriner Prof. Dr. Ebru YALÇIN, köpeklerde 17 çeşit agresyon (saldırganlık) olduğunu söylüyor! Köpek savunucularının sanki bütün sorunları çözen sihirli bir işlem gibi reklam yapıp savundukları KISIRLAŞTIRMA ile sadece bir saldırganlık türü önlenabilir. Geriye kalan 16 çeşit saldırganlık için ne yapılacak denildiğine ise kör ve sağır rolüne bürünüyorlar!

Agresyon tipleri

- Dominantlıkla ilişkili
- İlaçla ilişkili
- Korku ile ilişkili
- İdiopatik
- Cinsiyet içi (dişiler arası, erkekler arası)
- Öğrenilmiş (bilinçli öğretilmiş, hedeflenmeden kazanılmış)
- Direkt olmayan
- Çiftleşme ile ilişkili
- Materyal koruyucu
- Yiyecek koruyucu
- Maternal
- Medikal problemlerle ilişkili
- Sahibini koruyucu
- Ağrı ile ilişkili
- Oyun
- Av
- Bölgesel

Saldırgan köpeklerin sadece kısırlaştırma işlemi yapılarak 10-15 günlük bir nekahet (Buna da rehabilitasyon diyorlar! Sanki köpeğe psikolojik telkin verilerek huyu kökünden değiştiriliyormuş gibi.) süresinden sonra tekrar alındığı yere BAŞIBOŞ bırakılması; tıpkı saldırgan olduğu için 17 dişinden birisinin çekilip alındığı yere bırakılması gibi saçma, bilimsel temelsiz ve insan hayatıyla kumar oynanan tehlikeli bir yöntemdir. Üstelik hayvan vücudundan sökülen üreme sisteminin hayvanın davranışını kötü etkilediği, saldırganlığı önlemediği gibi arttırdığını belirten bilimsel çalışmalar ve makaleler de mevcutken, tek başına kısırlaştırma işleminde ısrar edilmesi iyi niyetle açıklanamaz!

Köpek yemi rantçılarının, yüzde 80'i ithalata dayalı yüz milyonlarca dolara ulaşan sömürü kaynaklarının sürmesi için kontrolsüz üremeyi teşvik ettiği, bütün başıboş köpeklerin aynı anda toplanarak kısırlaştırma ameliyatına alınmalarının teknik, ekonomik ve insan kaynağı açısından mümkün olmadığı bir durumda, kısırlaştırmanın nüfus kontrolünü hızla sağlayacağını iddia etmek için; ya ileri derecede saf, ya rant kapısını koruyan ikiyüzlü çıkarıcı veya bu topluma ve insanlara düşmanlık için her şeyi mubah gören hainlerden olmak gerekir!

Köpekler, binlerce yıl önce kurt sürülerinden ayırarak insani hizmetler için evcilleştirdiğimiz vahşi kökenli hayvanlardır. Evcilleşen köpeklerin yaşam alanı sahiplerinin yanındır. Bir sahibi olmadığı veya kontrolü kaybedildiğinde, başıboş kalan köpekler anlık olarak veya zaman içinde vahşileşip öngörülemez saldırılarda bulunabilir. Bu yüzden sürekli kapalı bir bahçe

gibi alanda veya tasmaları ile sahiplerinin yanında bulunmaları gerekir. Çoban köpekleri gibi özel eğitimli olanlar müstesna, açık arazilerde dolaşmaları da aynı şekilde tehlikelidir. Yıllardır Veterinerlik Fakültelerinde Öğretim Üyeliği ve Dekanlık yapan Veteriner Prof. Dr. Orhan ÖZBEY, geçtiğimiz gün bir twitter sohbet odasında köpeklerin doğal yaşam alanlarının sahiplerinin evi ve bahçesi olduğunu, rastgele insanlarla birlikte karışık yaşamalarının hem güvenlik hem de sağlık yönünden tehlikeli bulunduğunu, köpeklerin 50'den fazla hastalık etkenini taşıyarak insanlara bulaştırdığını, Kuduz hastalığının bunlar içinde en tehlikelisi olduğunu çok net ifade etti.

Sağlık Bakanlığı, Halk Sağlığı Genel Müdürlüğü, Zoonetik ve Vektörel Hastalıkları Dairesi Başkanlığı internet sayfasına baktığımızda, özellikle köpeklerin başrolde olduğu Kuduz ve Kist Hidatik hastalıklarına dair verilere ulaşıyoruz. Kuduz şüpheli temas (saldırı) sayısının 2019 yılında 308.7087'ye fırladığını Pandemi etkisiyle biraz gerileyip 2021'de 250.375'e çıktığını izliyoruz. Her bir kuduz şüphesinde kişiye 4 doz kuduz aşısı yapılmak zorunda olduğu için, yıllık Kuduz Aşısı ithalatımızın 1,5 Milyon doz civarında olduğunu biliyoruz! Üstelik 2 yaşındayken evinin balkonunda başıboş köpek tarafından ısırılan Ali Asaf bebek gibi bazı vakalarda, Kuduz aşısı yapılsa bile işe yaramadığını ve Kuduzdan acılar içinde ölümlerin gerçekleşebildiğini de unutmamalım!

Kuduzdan söz açılmışken Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı tarafından, **5996 sayılı Veteriner Hizmetleri, Bitki Sağlığı, Gıda ve Yem Kanununa** dayanarak 012 yılında çıkarılan "**Kuduz Hastalığından Korunma ve Kuduz Hastalığı İle Mücadele Yönetmeliği**" *Önleyici Tedbirler* başlığı altında:

"MADDE 10 - (1) Hayvan sahipleri hastalıkla mücadele amacıyla Yetkili Otorite tarafından yazılı olarak bildirilen talimatları yerine getirmekle yükümlüdür. Hastalığın önlenmesi amacıyla hayvan sahipleri tarafından aşağıdaki tedbirler alınır:

a) Hayvan sahipleri hayvanlarını hiçbir şekilde terk edemezler. Hayvan sahipleri hayvanlarının diğer hayvanlarla ya da insanlar ile kontrolsüz bir şekilde temasını engelleyecek tedbirleri almak ve şüpheli temasları il ve ilçe müdürlüklerine bildirmekle yükümlüdür.

b) Çeşitli nedenler ile hayvan bakmaktan vazgeçenler ya da hayvanlarına bakamayacak hale gelenler durumlarını belediyeler ve bakımevlerine bildirmekle yükümlüdür. Bu kişilerin hayvanları bakımevleri, gönüllü kuruluşlar veya belediyeler tarafından yeniden

sahiplendirilmek ya da koruma altına alınmak zorundadır.

c) Köpek sahipleri; aşılamayacak yükseklikte çit veya duvar benzeri engellerle sınırlanmış halde bulunan köpekler, avda olan av köpekleri ile sürüleri koruyan çoban köpekleri istisna olmak üzere köpeklerinin serbestçe dolaşmalarına izin veremezler, tasma ve kayış benzeri sınırlayıcı bir önlem almaksızın köpeklerini dolaştıramazlar.” hükümleri açıkça yazılıdır!

Sahipli köpeklerin dahi tasma-sız dolaştırılmaları tehlikeli ve yasak olarak tanımlanmışken, sokaklarımızı fiilen işgal eden ve 10 milyona yakın olduğu bilinen başıboş köpeklerin, serbestçe dolaşmalarının normal olduğunu hangi akıl ve vicdan sahibi insan iddia edebilir veya savunabilir?

5199 sayılı Hayvanları Koruma Kanununun 6. maddesinde yer alan “*Sahipsiz veya güçten düşmüş hayvanların en hızlı şekilde yerel yönetimlerce kurulan veya izin verilen hayvan bakımevlerine götürülmesi zorunludur. Bu hayvanların öncelikle söz konusu merkezlerde oluşturulacak müşahede yerlerinde tutulması sağlanır. Müşahede yerlerinde kısırlaştırılan, aşılanan ve rehabilite edilen hayvanların kaydedildikten sonra öncelikle alındıkları ortama bırakılmaları esastır.*” ibaresi bütün insan ve hayvan sağlığı bilimine, diğer kanun ve mevzuatlara aykırı olarak hatalı çıkmıştır! Meclisimiz, köpek istismarcılarının baskı ve dayatmalarının etkisinde kalarak, insan ve hayvan sağlığını, emniyet ve güvenlik esaslarını, önceki mevzuatın genel ruhunu ve medeniyetimizin değerlerini yok saymıştır! Bu hatanın acilen giderilmesi gereklidir. Ancak, bu hatalı madde bile başta belediyeler olmak üzere, Merkezi ve Yerel idarelerin halkın sağlığı ve güvenliği için gerekli tedbirleri ihmal etmesine asla yeterli bir gerekçe olamaz! Esastır kelimesi varsayılan değer anlamındadır. Kesin zorunluluk yoktur! Belediyelerin, Sayın Cumhurbaşkanımızın açık talimatına uyarak derhal bütün başıboş köpekleri toplamaları ve özel yaşam alanlarında, konforu ve güvenliği sağlanmış gelişmiş barınaklarda tutmaları şart ve gereklidir. Meydana gelen her saldırı ve hastalık olayından belediyeler ve yerel mülki idareler doğrudan sorumludur! Köpeklerin işlediği veya neden olduğu cinayetlerin ortağıdır! Yargıda bulunan adalet ve vicdan sahibi Hakimlerimizin bu konuda gereken hassasiyeti göstereceğine eminiz!

Tekrar başa dönecek olursak; sokaklarımızı, parklarımızı, plajlarımızı, ormanlarımızı resmen işgal eden başıboş köpekler ve sahibi tarafından tasma-sız bırakılan köpekler insanlar ve diğer

hayvanlar için açık bir tehdit ve tehlike kaynağıdır. Bu köpekler genelde ev içinde beslenmeyen kangal kırmısı büyük ve ağır güçlü hayvanlardır. Zaten küçük ve zayıf olanları kendileri saldırıp öldürerek yok etmektedir. Ticari olarak üretilip satılan köpekler genelde küçük ve sahibine aşırı bağımlı cinslerdir. Bunların dışında üretimi yasak olmasına rağmen gizlice üretilip satılan köpek ırklarından sokağa atılanlar da nadiren de olsa bulunmaktadır. Kanun ve yönetmeliklerde açıkça görüldüğü üzere başıboş köpeklerden ilk etapta belediyeler sorumludur ve kanunen sahipleri olarak işlem görürler. Başıboş köpeklerin saldırıp öldürdüğü, yaraladığı, kazaya neden olduğu her vakada Belediyeler suç ortağı olarak sorumludur! Sahipli köpeklerin karıştığı saldırılarda para ve hapis cezalarının sahiplerine rücu etmesi gibi, başıboş köpeklerin karıştığı olaylarda da Belediyelere adli-idari işlem yapılmalıdır. Vatandaşımızın sabrı ve sessizliği kötüye yorumlanarak bu açık görev ihmaline ve tehlikeli umarsızlığa derhal son verilmelidir!

Toplumun bilinçlenmesine katkı sağlayan, mazlum ve mağdurların sesi olan Sevilay Yılmaz, Süleyman Özışık, Fuat Uğur, Cüneyt Özdemir, Mehmet Ali Önel gibi gazetecilere, Yıldız Tilbe, Yeşim Salkım gibi sanatçılara, Jahrein gibi medya ünlülerine, bilimin namusunu ve insan sağlığını bütün dayatmalara rağmen üstün tutan Prof. Dr. Orhan Özbay gibi hocalarımıza, her türlü çirkefliğe karşı mazlumların yanında gönüllü duran Av. Devrim Koçak, Dr. Av. Ahmet Keşli gibi hukukçulara, Büyükelçi Serdar Kılıç ve RTÜK Başkan Yardımcısı Dr. İbrahim Uslu gibi kıymetli bürokratlara, evladının acısını içine gömerek başka Mahra'ların köpeklere av olmaması için çırpınan ve **Güvenli Sokaklar Derneği**ni kuran Derya-Murat Pınar çiftine, bu sorunu dile getiren isimli/isimsiz kahramanlara ve medya kuruluşlarına teşekkür ediyor, en derin saygı ve sevgilerimi paylaşıyorum. Allah hayırlı işlerinizden razı olsun! Başımızdakilere de acilen gereğini yapacak dirayet ve feraset nasip etsin!

Dr. Ercan Özçelik

Eğitimci-Yazar

Güvenli Sokaklar Derneği İstanbul Temsilcisi

Kaynaklar:

Prof. Dr. Ebru Yalçın: [Köpeklerdeki 17 Çeşit Agresyon \(Saldırganlık\)](#)

Prof. Dr. Orhan ÖZBEY: [Köpeklerin Doğal Yaşam alanları ve Yaydıkları Hastalıklar](#)

Kuduz İstatistikleri: <https://hsgm.saglik.gov.tr/tr/zoonotikvektorel-kuduz/istatistik>

Ali Asaf Bebek Haberi: [Başiboş köpeğin saldırdığı Ali Asaf bebek Kuduzdan hayatını kaybetti](#)

Kuduz Yönetmeliği: <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2012/01/20120118-3.htm>

Ani Ölümleri Neden Sorgulamıyor ve Araştırmıyoruz?

Hayatımızın son 3 yılı olağanüstü küresel bir salgın, yani pandemi dönemiyle geçti. Tarihi vesikalarda okuduğumuz, Avrupa kıtasını kasıp kavuran veba salgını gibi önemli olayları dahi gölgesinde bırakacak kadar geniş kapsamlı bir süreçti. Çünkü insanlığın en hareketli olduğu,

seyahat ve iletişimin en yoğun olduğu zamanlardayız. Çin'in bir şehrinde başladığı söylenen salgın hastalığın, kısa sürede dünya turnesine çıkabilmesi normal kabul ediliyor artık.

Her insan gibi benim de bu pandemi konusunda kişisel görüş ve tespitlerim var elbet. Ancak görevim ve konumum gereği en azından nötr kalmam gerekiyor. Bu yazımda, her vatandaşın dikkatini çeken kalp krizi odaklı ani ölümlerin sıklığının nedenlerini öğrenme ihtiyacımıza vurgu yapmak istiyorum. Çünkü artık neredeyse sıradanlaşmaya başlayan bu ani ve özellikle genç ölümlerin anormalliğini fark etmek için sağlık personeli olmaya bile gerek yok!

Özellikle enflasyon konulu rapor ve tespitleri son derece şüpheli ve sorunlu olarak görülse de TÜİK'in istatistik anlamda özgünlüğü ve resmi yetkinliği ortadadır. Ölüm istatistikleri için baktığımızda son verilerin 2018 yılına ait olduğunu görüyoruz. TÜİK dışında sağlık verilerinde diğer bir veri kaynağımız da Sağlık Bakanlığı web sitesidir. Sağlık Bakanlığının yayınladığı "Sağlık İstatistikleri Yıllığı" da 2019 yılında kalmıştır.

2020 ve 2021 yılı ölüm istatistikleri son derece kritik olduğu halde açıklanmaması araştırmacılar ve kamuoyu açısından şüpheli ve güven kaybedici bir yaklaşımdır. Öyle ki, hemen her kesimden kalp krizi nedeni yaşlı veya genç ölümlerin dikkatleri çekecek frekanslarda (sıklık) seyretmesinin doğurduğu karanlık alan yüzünden, aşı veya ilaç uygulamaları açısından haklı veya haksız yorumlar ve teoriler kurulmasına neden olmaktadır.

Google Akademik üzerinden pandemi sonrası ölüm nedenleri hakkında bilimsel makale araştırması yaptığımda sadece 1 adet ve 2020 yılının ilk aylarını kapsayan çalışma gördüm. Veri kısıtlılığı ve aşılama gibi uygulamaların henüz yerleşmemiş olması nedeniyle bu çalışma yeterli ve kapsamlı değildi. Covid-19 gibi özel bir etkene bağlı olmaksızın tüm ölümlerin irdelenmesi ve 2019 yılına göre anlamlı bir düzeyde ölüm nedenleri açısından bir değişikliğin olup olmadığının tespiti gerekir.

Araştırmacıların ve kamuoyunun merakla beklediği 2020 ve 2021 ölüm istatistikleri açıklanana kadar son veriler üzerinden durum tespiti yapmaya çalışalım.

TÜİK verilerine göre Türkiye'deki toplam ölüm nedenlerinin 2017 ve 2018 yılı dağılımını aşağıdaki tablodan görebiliriz. Kalp Krizinin de yer aldığı dolaşım sistemi hastalıklarının 2018'de bir miktar azalarak %38,4 şeklinde tespit edildiğini anlıyoruz. Kanser ve diğer nedenler de sırasıyla verilmiş. Hemen altındaki şekilde ise Sağlık Bakanlığı verilerine göre

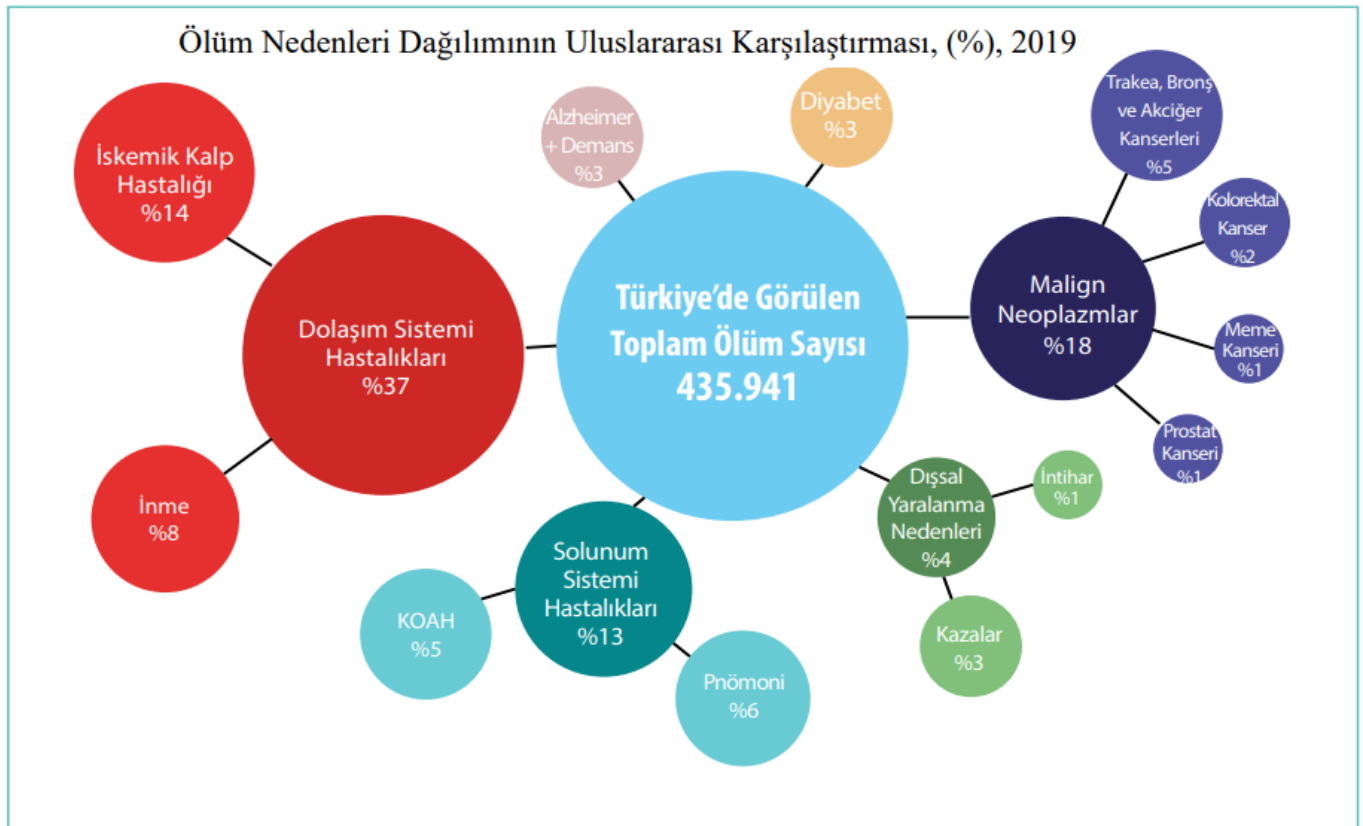
2019 yılı değerlerini gayet şık bir grafikte izliyoruz. Dolaşım sistemine bağlı ölümlerin azalma trendinin sürerek %37 bandına geldiğini, bir diğer önemli ölüm nedeni olan kanser hastalıklarının da %18 seviyesinde olduğunu anlıyoruz. Acaba bu verilerin 2020 ve 2021 değerleri nedir? Bilmek istiyoruz!

Ölüm nedenlerinin dağılımı, 2017, 2018 (TÜİK)

	2017 ^(r)		2018	
	Sayı	(%)	Sayı	(%)
Toplam	423 878	100,0	421 164	100,0
Dolaşım sistemi hastalıkları	167 267	39,5	161 920	38,4
İyi huylu ve kötü huylu tümörler (benign ve malign neoplazmlar)	81 886	19,3	83 163	19,7
Solunum sistemi hastalıkları	50 224	11,8	52 568	12,5
Sinir sistemi ve duyu organları hastalıkları	20 623	4,9	20 766	4,9
Endokrin (iç salgı bezi), beslenme ve metabolizmayla ilgili hastalıklar	20 219	4,8	20 074	4,8
Dışsal yaralanma nedenleri ve zehirlenmeler	21 533	5,1	18 462	4,4
Diğer (enfeksiyon ve parazit hastalıkları, mental ve davranışsal bozukluklar, kas-iskelet sistemi ve bağ dokusunun hastalıkları vb.)	62 126	14,7	64 211	15,2

Tablodaki rakamlar, yuvarlamadan dolayı toplamı vermeyebilir.

(r) İdari kayıtların güncellenmesi nedeniyle, 2017 yılına ait veri revize edilmiştir.

Ölüm nedenlerinin OECD ülkelerindeki oranlarıyla karşılaştırdığımızda kansere bağlı ölümlerin Türkiye'de %6 oranında daha az görüldüğü belli oluyor. Bu veriler tam gerçeğe uygun mu,

kayıt eksikliği veya hatası var mı diye sormak gerekli olsa da, alkol ve beslenme alışkanlığı, doğal beslenme, sağlıklı çevre gibi nedenlerle ülkemiz lehine doğruluğuna yürekten inanmak isteriz. Öte yandan OECD ülkelerine göre %7 oranında fazla seyreden Dolaşım Sistemine bağlı ölümler hakkında teyakkuza geçmemiz gerektiği de açıktır.

Sağlıklı bilgi ve şeffaflığın olmadığı yerlerde provokasyon, şaibe, komplo ve suistimal gibi istenmeyen gelişmelerin yaşanacağı açıktır. Özellikle genç ölümleri açısından baş şüpheli olarak işaret edilen mRNA aşılı hakkında haksız olabilecek yargıların yerleşmesini önlemek ve devletin sağlık politikalarına olan güveni yüksek tutmak açısından, adeta salgın gibi hissedilen kalp krizine bağlı ölümlerin ciddiyle araştırılmasını ve kamuoyuyla paylaşılmasını talep ediyoruz. Üniversitelerimizin bu konudaki suskunluğu da rahatsız edici bir durumdur. Pandemi sürecine dahil olan Bill Gates gibi geçmişi ve projeleri şaibeli kişi ve kuruluşların rahatsız edici söylem ve tavırları da olağan şüpheleri körükleyen bir durumdur. Bu vesile ile DSÖ'nün de güvenilir kurumların başında geldiğini, etik olmayan fon kaynakları ve çelişkili kararları ile bu gerçeğin gizlenemez noktaya ulaştığını belirtmek zorundayım.

Bize başkalarından hayır yok! Yetişmiş değerlerimizi ve yetişmekte olan gencecik fidan gibi neslimizi tehdit eden bu ani kalp krizi ile ölüm dalgasını aydınlatmak ve mümkün olan her tedbiri almak konusunda Sayın Cumhurbaşkanımızın da farklı düşünmediğine eminim. Belki de her konuda olduğu gibi bu ölümlerin araştırılması için de kendisinden TALİMAT

bekliyorlardır! Sayın Cumhurbaşkanımızın bu talimatı vermesini saygılarımızla arz ve talep ederiz.

Dr. Ercan ÖZÇELİK

Kaynaklar:

TÜİK Ölüm İstatistikleri Bülteni:
<https://data.tuik.gov.tr/Bulten/Index?p=Olum-Nedeni-Istatistikleri-2018-30626>

Sağlık İstatistikleri Yıllığı 2020:
<https://dosyasb.saglik.gov.tr/Eklenti/43399,siy2020-tur-26052022pdf.pdf?0>

[USPUM Ne Yapmaya Çalışıyor?](#)

Ulusal Stratejiler ve Politikalar Üretme Merkezi yani kısaca USPUM'u, Muhammed Taha Gergerlioğlu'nun liderliğinde bir platform ve vatan-millet sevdasıyla dertliler grubu olarak başlayan, daha sonra resmi dernek tesciliyle kurumsal yapısını sağlamlaştıran bir düşünce kuruluşu olarak tanımlayabiliriz.

#BaşboşKöpek Terörünün Sorumlusu Belediyelerdir!

Terör ifadesinin, kendisini hayvansever olarak niteleyen kişileri çok rahatsız ettiğini biliyorum. Ancak, ne yazık ki insanların başboş köpekler yüzünden yaşadığı korku ve dehşet atmosferinin tam karşılığını terör kelimesi veriyor! TDK sözlüğüne göre, terör Fransızca kökenli ve “yıldırı” anlamına geliyor.

Bugün baktığımızda, sayıları 10 milyon civarına ulaşan başboş köpeklerin, çocuklar, yaşlılar, engelliler, kadınlar başta olmak üzere insanlar için sokakları ve açık arazileri, parkları, ormanları tamamen sağlıksız ve güvensiz ortamlara çevirdiğini, kendilerinden başka bütün canlıların varlığını tehdit ettiğini, çeteleşerek vahşi kurtlar gibi av partileri yaptığını, kuduz, kist hidatik, delibaş hastalığı gibi çok sayıda hastalığı taşıyıp bulaştırdığını dehşetle görüyoruz. Her gün köpek saldırısıyla parçalanan çocuklarımızın, köpekten kaçarken araba altında ezilen insanların, köpeklerce telef edilen kümes veya küçükbaş hayvanlarımızın haberlerini okuyoruz. Bu yaşananlar terör değilse nedir? İnsanlar çoluk çocuğunu güvenle okula gönderemiyorsa, özel sitelerin içinde bile emniyette hissetmiyorsa, parklara, ağaçlık

alanlara günün herhangi bir saatinde spor veya dinlenme için gidemiyorsa, yani bütün bunları yapmaktan korkup YILMIŞ ise, başıboş köpek terörüne boyun eğmiş demektir!

Kötü niyetli insanların işleyebileceği suçları bahane ederek, köpeklerin neden olduğu vahşete kimse kılıf uydurmasın! İnsanlar suç işlediğinde mutlaka karşılığını görüyorlar, haklarında işlem yapılıyor para veya hapis cezasıyla karşılaşılıyorlar. Keşke katiller için de Allah'ın hükmü olan kisas yani idam cezası gelse! İnsanların arasındaki adalet tartışmaları, köpek terörüne meşrutiyet kazandırmaz! Bunu yapanlar, savunacakları haklı bir şey olmadığı için konuyu çarpıtan vicdansız ve kronik insan düşmanlarıdır.

3713 sayılı Terörle Mücadele Kanunu, **terör** tanımını şöyle yapmış:

*“Madde 1- (Değişik birinci fıkra: 15/7/2003-4928/20 md.) Terör; cebir ve şiddet kullanarak; baskı, **korkutma, yıldırma, sindirme** veya tehdit yöntemlerinden biriyle, Anayasada belirtilen Cumhuriyetin niteliklerini, siyasî, hukukî, sosyal, laik, ekonomik düzeni değiştirmek, Devletin ülkesi ve milletiyle bölünmez bütünlüğünü bozmak, Türk Devletinin ve Cumhuriyetin varlığını tehlikeye düşürmek, Devlet otoritesini zaafa uğratmak veya yıkmak veya ele geçirmek, **temel hak ve hürriyetleri yok etmek**, Devletin iç ve dış güvenliğini, kamu düzenini veya **genel sağlığı bozmak** amacıyla bir örgüte mensup kişi veya kişiler tarafından girişilecek her türlü suç teşkil eden eylemlerdir.”*

5237 sayılı Türk Ceza Kanununda, “Kamu Barışına Karşı Suçlar bölümünde”, “Halk arasında korku ve panik yaratmak amacıyla tehdit” başlığı altında:

*“Madde 213- (1) Halk arasında **endişe, korku ve panik** yaratmak amacıyla **hayat, sağlık, vücut** veya cinsel dokunulmazlık ya da malvarlığı bakımından alenen tehditte bulunan kişi, iki yıldan dört yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır.”* hükmü yer alıyor. Başıboş köpekler, burada sayılan ve kalınlaştırdığım suç unsurlarının faili olmakta ancak, yasal sorumlulukları olmadığı için mağdurlarının sıkıntısı katlanarak sürmektedir.

Türk Ceza Kanununda “Topluma Karşı Suçlar” bölümünde “Genel Tehlike Yaratan Suçlar, Genel güvenliğin kasten tehlikeye sokulması” başlığı da vardır.

*“Madde 170- (1) Kişilerin **hayatı, sağlığı** veya **malvarlığı** bakımından tehlikeli olacak biçimde ya da kişilerde **korku, kaygı** veya **panik** yaratabilecek tarzda; a) Yangın çıkaran, b)*

Bina çökmesine, toprak kaymasına, çığ düşmesine, sel veya taşkına neden olan, c) Silahla ateş eden veya patlayıcı madde kullanan, Kişi, altı aydan üç yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır.” Burada suç olarak sayılan hayata, sağlığa ve malvarlığına karşı korku, kaygı ve panik hallerinin tamamını, başıboş köpek terörüne maruz kalan insanlar da yaşıyor! Fiziksel ve duygusal yaralanma, hastalık bulaşması, motor/bisiklet ve araçlarının zarar görmesi sıkça yaşanan, yaşanmadığında bile korku ve kaygı nedeniyle güvensizliğe ve huzursuzluğa yol açan bir gerçektir.

İnsanlarımız köpekler yüzünden can ve mal güvenliği endişesine kapıldıklarında, savunma amacıyla köpeklere karşı fiziksel müdahaleye girdiğinde bundan sorumlu tutulamaz! Çocuğunu veya evcil hayvanlarını vahşi köpeklerin dişlerinden kurtarmaya çalışırken ve sonrasında yapacakları müdahaleyi kötü gösteren vicdansızların aksine, kanunlarımız meşru müdafaayı kabul ediyor ve suç saymıyor! TCK “*Cebir ve şiddet, korkutma ve tehdit*” başlığı altında;

*“Madde 28- (1) Karşı koyamayacağı veya kurtulamayacağı cebir ve **şiddet** veya muhakkak ve ağır bir **korkutma** veya tehdit sonucu suç işleyen kimseye **ceza verilmez**. Bu gibi hallerde cebir ve şiddet, korkutma ve tehdidi kullanan kişi suçun faili sayılır.”* Hükmü vardır. Hiç kimsenin, saldırgan köpeğe karşı mücadele ederken şiddet uygulamak zorunda kalan mağdurları kınamaya hakkı yoktur! Kınama yapılacaksa sahipli köpeklerin veya sahipsiz köpeklerin sahibi kabul edilen belediyelerin kınanması gerekir.

Belediyeler sahipsiz köpek teröründen niçin sorumludur?

5393 sayılı Belediye Kanununda, Belediye Başkanının görev ve yetkilerini sıralayan 38.madde içinde “m) *Belde halkının **huzur**, **esenlik**, **sağlık** ve **mutluluğu** için gereken önlemleri almak.*” ibaresi bulunur. Belediyenin kolluk gücü sayılan Zabıtalardan görev ve yetkileri için “*Madde 51- Belediye zabıtası, beldede **esenlik**, **huzur**, **sağlık** ve **düzenin sağlanmasıyla görevli** olup bu amaçla, belediye meclisi tarafından alınan ve belediye zabıtası tarafından yerine getirilmesi gereken emir ve yasaklarla bunlara uymayanlar hakkında mevzuatta öngörülen ceza ve diğer yaptırımları uygular.*” ibareleri vardır. Yani yetkili olduğu sınırlar içinde halkın sağlığını ve huzurunu tehdit eden olaylara müdahale etmek belediye başkanlarının ve belediye kolluk gücü olan zabıtalardan görevleri arasındadır.

Belediye Zabıta Yönetmeliğinde sağlık, çevre ve hayvanlarla ilgili görev ve sorumluluklar ayrıntılı olarak işlenmiş ve hem Belediye Kanununa hem de 5199 sayılı Hayvanları Koruma Kanuna atıflar yapılarak yetkileri tanımlanmıştır.

5199 sayılı kanunun 4.maddesinde “j) Yerel yönetimlerin, gönüllü kuruluşlarla işbirliği içerisinde, sahipsiz ve güçten düşmüş hayvanların korunması için hayvan bakımevleri ve hastaneler kurarak onların bakımlarını ve tedavilerini sağlamaları ve eğitim çalışmaları yapmaları esastır.” bendi bulunuyor. Yani kanun açıkça sahipsiz hayvanların sahibi yerel yönetimler yani belediyelerdir diyor!

6.maddesinde “Sahipsiz hayvanların korunması, bakılması ve gözetimi için yürürlükteki mevzuat hükümleri çerçevesinde, yerel yönetimler yetki ve sorumluluklarına ilişkin düzenlemeler ile çevreye olabilecek olumsuz etkilerini gidermeye yönelik tedbirler, Tarım ve Köyişleri Bakanlığı ve İçişleri Bakanlığı ile eşgüdüm sağlanarak, diğer ilgili kuruluşların da görüşü alınmak suretiyle Bakanlıkça çıkarılacak yönetmelikle belirlenir.” Paragrafı içinde yine belediye sorumluluğu vurgulanıyor.

Bu paragraftan sonra gelen “Sahipsiz veya güçten düşmüş hayvanların en hızlı şekilde yerel yönetimlerce kurulan veya izin verilen hayvan bakımevlerine götürülmesi zorunludur. Bu hayvanların öncelikle söz konusu merkezlerde oluşturulacak müşahede yerlerinde tutulması sağlanır.” cümlesi ile sahipsiz hayvanların belediye tarafından bakılması yine hatırlatılıyor. Ancak devamında gelen “Müşahede yerlerinde kısırlaştırılan, aşılana ve rehabilite edilen hayvanların kaydedildikten sonra öncelikle alındıkları ortama bırakılmaları esastır.” cümlesi yasaların genel yapısına ve belediyelerin sorumluluklarına aykırı şekilde yanlış anlaşılan bir yaklaşım ile sanki belediyelerin sadece kısırlaştırma ve tedavi amaçlı olarak sahipsiz hayvanları toplayacağı ve sonrasında aldığı yere mutlaka geri bırakmak zorunda olacağı propagandası yapılıyor. Bu cümle ilk olarak hayvanları alınan yere bırakma konusunda kesinlik içermiyor!

Kanun “esastır” derken aksine bir mani, şikayet, zarar veya tehlike yoksa yerine geri bırakmayı tavsiye ediyor. Bu tavsiyenin emir gibi algılandığını, vatandaş sahipsiz köpeklerden şikayetçi olsa bile tekrar zorla aynı yere bırakıldığını veya belediyelerin bazı kişilerin baskısı

nedeniyle böyle davranmak zorunda kaldığını da görüyoruz. Daha kolay ve ucuz olduğu için bu yolu kasıtlı tercih eden, barınak yerleri kurmaktan kaçınan belediyelerin sayısı da az değil! Nitekim, sağlıklı barınak sahibi belediyelerin neredeyse beşte bir oranında azınlıkta kaldığını öğreniyoruz.

Belediyelerin sahihsiz köpeklerin zararlı sonuçlarından maddi ve manevi olarak zarar gören, şikayetçi olan vatandaşa karşı kanunlar nezdinde sorumluluğunu 5199 sayılı kanunda geçen "*öncelikle alındıkları ortama bırakılmaları esastır*" ibaresi kaldırmaz! Halkın sağlığı ve güvenliği açısından belediyeler sahihsiz hayvanlardan tam sorumludur! Çünkü sahihsiz görülen hayvanların yasal sahibi belediyelerdir! Sahipli hayvanların neden olduğu zarar ve ziyandan sorumlu olmaları gibi belediyeler de sahihsiz hayvanlardan tam sorumludur!

Sahihsiz köpeklerin doğrudan saldırıp parçalayarak, korkutup kovalarken kazaya uğratarak insanlarımızın ölümüne ve yaralanmasına neden olduğunu, belediyelerin ve Valiliklerin vah vah demekten başka etkili iş yapmayarak görevden kaçındığını, sayın Cumhurbaşkanımızın açık talimatına rağmen sokaklardan toplanmadığını hep birlikte üzülmeye takip ediyoruz. İnsanlarımız adeta vahşi orman kanunları içinde yaşamaya zorlanıyor. Millettin çözüm için yetki verip Ankara'ya gönderdiği iktidar Milletvekili köpek saldırısında ağaç gibi durun diye tuhaf ve alaycı tavsiyelerde bulunuyor. İktidar tıpkı feministlere teslim olduğu gibi bir grup hayvansever görünümlü insan düşmanı azınlığın tahakkümüne boyun eğmiş gibi davranıyor. Yabancı devletler vatandaşlarını ülkemizdeki başıboş köpek terörüne karşı uyaran bültenler yayınlıyor. Modern zamanlarda ilkel bir korku ve dehşeti kabul etmeye, arada sırada köpeklere kurban verip normal görmeye zorlanıyoruz!

Sahihsiz köpeklerin doğrudan faili ve taşıyıcısı olduğu çok sayıda hastalık vardır. Bunlardan örnekler vererek belediyelerin sorumluluğu bağlamında konuyu kapatmak istiyorum:

Sağlık Bakanlığı belgelerine göre Kuduz hastalığı %91 oranında köpeklerden bulaşır. Aşısız köpeklerin gelişi güzel üremesi, diğer kuduz olmuş köpeklerden veya doğada yaşayan ve kuduz hastalığını taşıyan kurt, çakal, tilki gibi hayvanlarla temaslarında hastalığı kaparak insanlara ve evcil hayvanlara bulaştırmaları gibi geniş etkileri vardır. Türkiye'de 2021 yılında

250.375 kuduz şüpheli temas vakası kayıtlanmıştır. Sağlık kuruluşuna gelmeyenler hariçtir. Günlük ortalama 685 vaka olmuştur. Bu vakaların her birisi için en az 4 doz kuduz aşısı yapılmak zorunda olduğundan, 2021 yılında uygulanan kuduz aşısı sayısı 1.000.100 doza ulaşmıştır.

Kuduz Hastalığından Korunma ve Kuduzla Mücadele Yönetmeliği 5996 ve 639 sayılı kanunlara dayalı olarak çıkarılmıştır. Bu yönetmeliğin kuduzdan korunma ile ilgili aşılama bölümündeki 9. madde içinde yer alan "*Sahipli ya da sahipsiz tüm kedi ve köpeklerin yılda bir defa hastalığa karşı aşılınması ile aşı kayıtlarının tutulması zorunludur... a) Üç aydan büyük köpek ve kedi sahipleri hayvanlarını yılda bir defa hastalığa karşı aşılatmakla yükümlüdür... b) Belediye sorumluluk alanındaki veya muhtarların yazılı talebi üzerine köylerdeki üç aydan büyük sahipsiz köpek ve kedilerin belediye veteriner hekimleri tarafından yılda bir defa aşılınması, aşılananların işaretlemesi (mikroçip uygulaması, küpeleme ve benzeri) ve kayıt altına alınması zorunludur... c) Bakımevlerinde bulunan üç aydan büyük köpek ve kedilerin bakımevi sorumlu veteriner hekimi tarafından hastalığa karşı aşılınması zorunludur.*" ibarelerinden anlaşıldığı üzere sahipsiz kedi ve köpeklerin tamamının toplanıp aşılınması Belediyelerin zorunlu görevidir.

Yönetmeliğin, kuduzdan korunmak için Önleyici Tedbirler başlığı altındaki 10. Maddesinde "*a) Hayvan sahipleri hayvanlarını hiçbir şekilde terk edemezler... b) Çeşitli nedenler ile hayvan bakmaktan vazgeçenler ya da hayvanlarına bakamayacak hale gelenler durumlarını belediyeler ve bakımevlerine bildirmekle yükümlüdür. Bu kişilerin hayvanları bakımevleri, **gönüllü kuruluşlar veya belediyeler** tarafından yeniden **sahiplendirilmek ya da koruma altına alınmak zorundadır.** c) **Köpek sahipleri; aşılamayacak yükseklikte çit veya duvar benzeri engellerle sınırlanmış halde bulunan köpekler, avda olan av köpekleri ile sürüleri koruyan çoban köpekleri istisna olmak üzere köpeklerinin serbestçe dolaşmalarına izin veremezler, tasma ve kayış benzeri sınırlayıcı bir önlem almaksızın köpeklerini dolaştıramazlar.** (2) Belediyeler ve muhtarlıklar hastalıkla mücadele amacıyla Bakanlık ile il ve ilçe müdürlükleri tarafından yazılı olarak bildirilen talimatları yerine getirmekle, şüpheli hayvanları müşahede altına almak amacı ile kullanılacak müşahede yerlerini önceden hazırlamakla yükümlüdür. Ayrıca aşağıda belirtilen önlemleri alırlar: a) **Belediyeler gönüllü kuruluşlar ve muhtarlıklar ile işbirliği içerisinde***

bakımevleri kurmak, sahipsiz hayvanları hastalığa karşı korumak ve sahipsiz hayvan sayısını kontrol altına almakla yükümlüdür... d) **Kısırlaştırılmayan ve hastalığa karşı aşılanmayan hayvanlar bakımevlerinden salınmaz, alındıkları ortama geri bırakılmaz.**" Bu maddelerin tamamı ilgili kanunlara dayanarak belediyelerin sorumluluklarını tekrar tekrar hatırlatıyor. Sahipli hayvanlarda öncelikli sorumlu elbette sahipleridir. Sahipli köpeklerin bile sokaklarda tasmasız dolaştırılması, alçak çitli yerlerde beslenmesi yasaklanmışken, sahipsiz hayvanların başıboş şekilde sürüleşmesi, sokaklarda terör estirmesi diğer kedi ve küçük hayvanların varlığını tehdit etmesi nasıl hoş görülebilir? Köpekler bu şekilde milyonlara varacak kadar serbestçe üreyip sokakları işgal etmişse, baş sorumlusu kanun ve yönetmeliklerde yazılı da açık emirlere rağmen görevlerini yapmayan belediyelerdir!

Sadece kuduz hastalığı ile mücadele için bu kadar önlem alınmışken, köpeklerin neden olduğu kist hidatik, delibaş hastalığı gibi diğer hastalıklar açısından da dikkatli olunması gerektiği açık değil midir? Tarım ve Orman Bakanlığının, küçükbaş ve büyükbaş hayvancılıkla ilgili bütün kılavuzlarında başıboş köpeklerin hayvancılık yapılan meralardan, işletmelerden kesinlikle uzak tutulması şiddetle önerilirken, insanlar için kurulan şehirlerde başıboş dolaşmalarına göz yummamızı nasıl beklersiniz? Devletin ve yerel yönetimlerin vatandaşın sağlığını, güvenliğini ve esenliğini koruması, tehditleri bertaraf etmesi temel görevleri arasındadır. Başıboş köpekler konusunda, tepeden tırnağa bütün devlet mekanizması sınıfta kalmış, sorunun bu kadar büyümesine seyirci durarak görevini ağır şekilde ihmal etmiştir!

Basıboş köpekler için ne yapılması gerekir?

1-Öncelikle bütün belediyelerin kendi sınırları içindeki sokaklar ve açık arazilerdekiler dahil, tüm sahipsiz köpekleri toplaması, etrafı yüksek çitlerle çevrili yeterli büyüklükte arsa veya arazilerde barındırmaya alması şarttır. Bu tesisleri kendileri yapabilecekleri gibi, arsa ve yer göstererek gönüllü şahıs veya derneklerin de kurmaları belediye veterinerlik kontrolü şartıyla sağlanabilir. Kısırlaştırılmış dahi olsa köpeklerin saldırganlığı tam olarak önlenemez, açık alanlarda çeteleşen köpeklerin kısır da olsa vahşileştiği bilinmektedir. Sokaklarda başıboş köpek olmaz, olamaz! **Bu konuda pazarlık ve ihmal kabul edilemez!**

2-Toplanan köpeklerin derhal dişi ve erkek olarak ayrı bölümlere alınmalı ve tekrar birleşerek

üremeleri önlenmelidir.

3-Aşırı derecede hastalıklı, çok saldırgan ve diğerlerine de zarar veren, kalıcı felç gibi ağır sakatlıklar yüzünden sağlıklı yaşama konforu kalmayan köpeklerin en acısız şekilde uyutulmaları veteriner kararı ve nezaretiyle 5996 sayılı kanunun 9.maddesinde sayılan esaslar dahilinde sağlanmalıdır.

4-Barınağa alınan köpeklerin standart aşılama ve kayıtlama işlemleri yapıldıktan sonra belediye web sitesinde açılacak bir sayfa ile sahiplendirmek üzere ilan edilmeleri, isteyenlerin bizzat gelerek görebilmeleri sağlanmalıdır. Sahiplenen köpeklerin teslim edilmeden önce kısırlaştırılması şart olmalıdır. Sahiplenmeyen köpeklerin barınakta kalırken kısırlaştırılmaları konusunda fayda/maliyet esasına göre davranılması esastır. Ayrı bölümlerde tutulan hayvanlar kısırlaştırılmadan da bakımlarına devam edilebilir. Sayısal çokluk, maliyet ve personel azlığı nedeniyle böyle bir yol izlenebilir.

5-Şehirlerde ve açık arazilerde köpek beslemelerinin yapılması yasaklanmalı ve ağır cezalar ile caydırıcı olunmalıdır. Hayvansever kişi ve STK'ların, belediye tarafından kurulan veya belediye gözetiminde özel şahıs veya derneklerce kurulan barınaklarda kalan köpeklere bakım ve mama desteğinde bulunmalarına izin verilmeli, teşvik edilmelidir. Resmi kayıt ve kontrol dışında hiçbir barınağın kurulmasına ve köpeklerin çıkar amaçlı istismar edilmesine fırsat verilmemelidir. Barınakların köpek sayısına göre belirlenen kapalı ve açık alan gibi asgari ölçüleri ve diğer bakım standartları yönerge ve tebliğler ile uygulamaya zorlanmalıdır.

6-Ticari değeri yüksek olan özel cins köpeklerin başta olmak üzere, kayıtsız ve sağlıksız ortamlarda üretimlerinin yapılmasına internet veya fiziksel mekanlarda satışa sunulmasına yönelik yasaklar, yüksek cezalar ve zorlukla alınabilen özel ruhsatlar eşliğinde mani olunmalıdır.

Türkiye, başıboş köpek terörüne, köpek sevgisini duygusal ve ekonomik olarak istismar eden çevrelere boyun eğecek kadar aciz ve çaresiz değildir. Köpek sorununa karşı iki tarafın da rahatsız edici radikal söylemlerine kulak asmadan, insan hayatını, sağlığını ve güvenliğini önceleyen, hayvanların refahını savunan ve kollayan bir yaklaşımla bu sorunu çözmemiz gerekir. Her geçen gün sorunun boyutları büyüdükçe makul ve masum çözüm yolları daralacak, herkesin üzüleceği acı kararların alınma zorunluluğu yaklaşacaktır. Konuyu iyice kangren olmadan, daha fazla insanımızı kurban vermeden çözelim! Belediyelerimizin bu

kadar tembel ve ilgisiz kaldığı, yanlış yorumlanan bir kanun cümlesine bakarak görevini savsakladığı yeter değil mi?

Dr. Ercan ÖZÇELİK

Sağlık Yönetimi PhD

Yerel Yönetimler Uzmanı

Devletimizi, Kendi Yumruğu ile Nakavt Ettirmeyelim!

Devlet kendi yumruğu ile nakavt olur mu? Tabii ki olmaması lazım! Ama bu sonuca götüren uygulamaları ve buna karşı akılcı çözümleri de gördük yakın tarihimizde. Mesela, 28 Şubat döneminin ideolojik görüntülü, soygun amaçlı post modern darbesinin yapılma nedenleri arasında, rahmetli Başbakan Necmettin Erbakan ve ekibinin havuz sistemi gibi mükemmel çözümü de vardı. Çünkü şer odaklarının soygun hesaplarını bozmuş, kendi yumruğumuzla nakavt olmamıza karşı çıkmıştı. Kamu kurumları, işletme ihtiyaçları için gereken parayı özel bankalardan yüksek faizle almak zorunda kalıyor, bankalar da bu devlet kurumlarına yine devletin diğer kurumlarından topladıkları mevduatlar üzerinden borç vererek, devletin parasını devlete geri satıp hesapsız karlar elde ediyorlardı. Bu soygun

düzenini durduran, havuz sistemi ile devletin parasını devlet için kullandıran Erbakan ve ekibini alaşağı etmeselerdi, belki de bir daha asla aynı tezgâhı kuramayacaklardı. Kader hükmünü icra eyledi, bizler acziyetimizle seyretmek ve sonuçlarına katlanmak zorunda kaldık.

Bugün de benzer bir soygun düzenini kesintisiz yaşıyoruz! Ulaşabildiğim verilere göre, en son 2020 yılında kamu kurum ve kuruluşlarının elinde 113 Bin kadar motorlu taşıt bulunuyormuş. Söylenen rakamın aşağı yukarı aynı kaldığını varsayalım. Günümüz şartlarında ücretli otoyol ve köprülerin sayısında ve trafik kaynakları içindeki oranında önemli bir yükselme olduğunu biliyoruz. Kamu araçları ne yapıyor? Her kurum ve kuruluşun kendi özel bütçesi olduğu için genellikle acil durum veya vip konuklar gibi özel şartlar olmadıkça paralı yol ve köprü geçişlerini kullanmaktan kaçınıyor ediyor veya en ucuz tarifeli olanı tercih ediyorlar! Çünkü kurum ve kuruluş yöneticileri kendilerine tahsis edilen kısıtlı bütçeyi aşmak istemiyorlar.

Kamu kurum ve kuruluşlarına ait araçların, parasız veya eski düşük tarifeli geçişleri kullanmaları devletin daha fazla yakıt giderine, aracın ve personelin daha uzun yolculuk nedeniyle zaman israfına, araçların aşınmasına, halkın kullandığı yollardaki trafiğin artmasına, terör ve sabotaj gibi olumsuzluklara daha fazla maruz kalma riskine yol açıyor. Yani toplam fayda ve maliyet kalemlerine bakacak olursak, devlet kendi yaptırdığı yol ve geçişleri bile kullanmaktan aciz kalıyor.

Öte yandan, kamu araçları paralı yol ve geçişleri kullanmasa da dengesizce verilen geçiş garantileri nedeniyle hazinemizden yapılan fark ödemeleri de kesintisiz devam ediyor!

Garabete bakar mısınız? Geçiş farkını eksiksiz ödemeye devam eden de Devlet, bütçeleri yetmediği için araçlarını paralı yol ve geçişlere sokamayan da Devlet! İki taraflı kanama hızla devam ediyor. Hiç olmazsa bir tarafı durdurmak mümkün değil mi?

Yüce Allah, bizlere hitaben çok sayıda ayet-i kerime içinde "*Hâla aklınızı kullanmıyor musunuz?*"(Al-i İmran/65), "*Hiç düşünmez misiniz?*"(Hud/51), "*Hâla akıllanmaz mısınız?*" (Enbiya/10) diye seslenmiştir. Edinilmiş tecrübelerimizden neden yararlanmıyoruz? Geçmişteki havuz sistemi gibi merkezi bir çözümü kamu araçları için de uygulamak, kolay ve

etkili bir yöntem olacaktır.

Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı altında **Kamu Araçları Genel Müdürlüğü** şeklinde bir teşkilat kurularak, kamu kurum ve kuruluşlarına ait bütün araçların burada veritabanının tutulması, her türlü otoyol ve köprü geçişlerinde tanınacak merkezi **“Kamu HGS”** kartı tahsislerinin yapılması, paralı geçişlerinin doğrudan bu genel müdürlük tarafına fatura edilerek kendi bütçesinden ödenmesi doğru olacaktır. Bu şekilde kurum ve kuruluşların sırf bütçe baskısı yüzünden aşırı yakıt ve zaman kaybına uğramaları, araç ve personel verimliliğinden mahrum kalmaları önlenmiş olacaktır. Ayrıca, hazine zaten eksik kalan geçiş garantilerini ödediği için, aynı hizmetin birisi alınmasa da çifte bedel ödeme yükünden kurtulacaktır. Kamu araçları içinde elbette askeri, hassas, gizli görevli vb. niteliklerde olanlar da vardır. Kurulacak Kamu Araçları Genel Müdürlüğü bünyesinde her kritik kurumdan birer temsilci ataması ile kayıt ve işlemlerin güvenliği bilişim teknolojileri eşliğinde sağlanabilir.

Başlangıçta paralı otoyol ve geçişler için merkezi bütçe ve kontrol amacıyla kurulan bu teşkilatın, zaman içinde gelişerek kamu araç filosunu işletmeye yetkili gelişmiş bir pozisyona gelmesi de sağlanabilir. Bu gelişim sonucu Kamu Araçları Genel Müdürlüğü sayesinde kamu taşıt filosunun verimli kullanımı, değişim ve yenileme yönetimi, ihtiyaç analizi ve diğer giderlerin takibi yapılarak israf uygulamalarının önüne geçileceği gibi, taşıt alımlarında standart model ve işlevler gibi kontroller de yapılabilir. Olması gereken şey bir kanun düzenlemesi ile Kamu Araçları Genel Müdürlüğünü kurmak, paralı geçiş yönetimini vermek ve diğer rolleri için çalışmak hususunda Cumhurbaşkanlığına gerekli yetkileri tanımlamaktır. Elbette bu teşkilatın sağlam ve dirayetli bir ekiple kurulması, yeni sorunlara yol açmayacak kontrol mekanizmalarının da hazırlanması gereklidir.

Önermek bizden, tevfik Allah'tan, faydalı bulursa uygulamak Sayın Cumhurbaşkanımızdan olsun!

Sana Gelsin!

Sana Gelsin!

Gül yüzlü sevdiceğim, huzurum sensin,
Hakkındır, en güzel güller sana gelsin!
Gönlüme sürür, yuvama ışık verensin,
Beklediğin müjdeler, önce sana gelsin!

Şu fakirhaneme fit olup, talim edensin,
Cennette en güzel köşkler, sana gelsin!
Ömrünü ailemize, hesapsız verensin,
Ücretin eksiksiz, mahşerde sana gelsin!

Feminizm fitnesine, karşı gelensin,
Mazlumların duası, önce sana gelsin!
Şerlilerin davetine, icap etmeyensin,
Rabbimin ihsanı, dilerim sana gelsin!

Mezara kadar ilim, peşinde gidensin,
Rabbimizden ilmin sırları, sana gelsin!
İlmiyle amel etmeye, niyetlenensin,
Salih amelin artsın, sevabı sana gelsin!

Dr. Ercan Özçelik

21.05.2022-İstanbul